

Verslag bijeenkomst Klankbordgroep (KBG) Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO-2)

Datum: Woensdag 27 maart 2024

Deelnemende organisaties

Aanwezig

Voorzitter Klankbordgroep
De Natuur en Milieufederaties 1 (Natuur en Milieu)
De Natuur en Milieufederaties 2
KWF Kankerbestrijding (KWF)
LTO Nederland (LTO)
Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO)
CropLife NL (CropLife)
Vereniging Leefmilieu (Leefmilieu)
GGD GHOR Nederland (GGD'en)
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
RIVM-projectcoördinator (inhoud)
RIVM-projectcoördinator (proces)
RIVM-communicatieadviseur
RIVM-projectondersteuner OBO-2
RIVM-onderzoeker
IRAS-projectleider WP2
IRAS-projectleider WP3 en 4
IRAS-onderzoeker

Afwezig

Secretaris Klankbordgroep en projectleider WP10 Communicatie (RIVM)
De Parkinson Vereniging
Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
Meten = Weten
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)
Hersenstichting
Stichting Bollenboos

Opening

Tijdens deze bijeenkomst bespreken de aanwezigen enkel het onderzoeksplan van WP2 (werkpakket 2) "Karakterisering van de blootstelling: model voor blootstelling omwonenden en omgeving door zijwaartse en opwaartse bespuiting".

De projectcoördinator meldt dat de aangepaste projectwebsite online is. Informatie over OBO-1 blijft beschikbaar, maar is op een minder prominente plaats te vinden. Vooralsnog staat alleen basisinformatie over OBO-2 online. Tijdens de looptijd van het onderzoek wordt de website telkens uitgebreid met nieuwe en relevante informatie.

WP2: Blootstelling van mens en omgeving door zijwaartse en opwaartse bespuiting

De KBG buigt zich over het onderzoeksplan waarin de opmerkingen van de SAB (Scientific Advisory Board) zijn verwerkt. Aan het onderzoeksplan zijn toegevoegd:

- Een extra urine-inzameling buiten het spuitseizoen.
- Kinderen die in een deelnemend huishouden wonen, nemen automatisch deel aan het onderzoek.
- PUF-PAS (passieve luchtmonsters) zijn toegevoegd, omdat dat bruikbaar is in het onderzoek voor de langdurige blootstelling.
- Ook concentraties van huisstof worden gemodelleerd en niet alleen lucht.

NVWA geeft ontbrekende stoffen door aan de onderzoekers met beargumentering waarom deze toegevoegd zouden moeten worden. Ook geven zij door welke stoffen niet meer toegelaten zijn. De onderzoekers geven aan dat zoveel mogelijk middelen met bepaalde fysisch-chemische eigenschappen worden gemeten, maar niet alle toxische stoffen. Het doel is om zo goed mogelijk de modellen uit OBO-1 te kalibreren voor zij- en opwaartse bespuitingstechnieken.

Voor het meten van de blootstelling worden zowel de omgeving als omwonenden gemonitord. Dit gebeurt via metingen van luchtdeeltjes en huisstof. Daarnaast worden urinemonsters van omwonenden ingenomen en dragen zij siliconen polsbandjes met meetfunctie.

CLM Onderzoek & Advies (CLM) verzorgt de werving van deelnemers voor WP2. De gezochte huishoudens bevinden zich op verschillende afstanden tot 500 meter van het fruitperceel. Ook worden huishoudens op meer dan 1 km geselecteerd voor de controlegroep.

De agrariër geeft moment van spuiten aan, dan starten de metingen. Gedurende zeven dagen wordt de concentratie in de lucht gemeten. Na deze zeven dagen worden de concentraties in huisstof gemeten. Buiten het spuitseizoen wordt dit ook een keer gemeten.

Deelname van het aantal kinderen bij de metingen in WP2 is afhankelijk van het aantal deelnemende huishoudens. De verwachting is dat ongeveer 20 kinderen deelnemen. Om de blootstelling van omwonenden via de lucht en huisstof te kunnen bepalen wordt een model ontwikkeld. De metingen van WP2 zijn bedoeld om dit model te valideren. Het model van WP2 kan dan worden gebruikt voor de bepaling van de blootstelling in de gezondheidsonderzoeken (de andere werkpakketten) voor zowel kinderen als volwassenen. Er wordt opgemerkt dat uit OBO-1 is gebleken dat er verschillen zijn tussen kinderen en volwassenen in de opname van bestrijdingsmiddelen in het lichaam. Dat is iets om in de andere werkpakketten in de gaten te houden.

Bij de selectie van fruitteeltpercelen wordt gelet op appel- en perenboomgaarden met omliggende bewoning in verschillende windrichtingen. Er wordt gestreefd naar een representatieve selectie van vijf boomgaarden. Dit is besproken met de WUR (Wageningen University & Research) en CLM. NFO geeft aan dat factoren als gebruikte spuittechnieken, winddriftreductie, gewasleeftijd en de aanwezigheid van een windsingel ook interessant kunnen zijn.

Er wordt gewezen op de mogelijkheid dat agrariërs hun sproeigedrag aanpassen als er wordt gemeten. Bij OBO-1 is hier speciaal op gelet: de vooraf gemelde samenstelling en inhoud van de tank kwam overeen met de metingen tijdens besproeiing. Verwacht wordt dat dat hier niet anders zal zijn.

Uit OBO-1 bleek dat hagen en windsingels bij neerwaarts spuiten soms tot meer en soms tot minder blootstelling leiden. Volgens NFO verminderen hagen de drift, terwijl schuttingen juist wervelingen kunnen veroorzaken. De onderzoekers brengen de situatie op het veld in kaart zodra de agrariër meedoet.

Meldingen van omwonenden gaan vaak over bespuitingen bij hoge windsnelheden. Tijdens het onderzoek worden gegevens van de windsnelheden en windrichting per uur verzameld.

Er wordt gepleit voor metingen in plaats van modellering, verwijzend naar het Sprint-onderzoek. De WP2-projectleider licht toe dat in vergelijking met Sprint urine op dezelfde manier wordt verzameld en dat er bij OBO-2 uitgebreidere luchtmetingen worden gedaan dan bij Sprint. Overigens werden binnen Sprint en OBO-1 vergelijkbare concentraties gevonden en conclusies getrokken.

Doorkijk naar het vervolg

WP2 duurt in principe drie jaar. Het protocol wordt aangepast naar aanleiding van alle opmerkingen. In april 2024 wordt het onderzoeksprotocol voorgelegd aan de medisch-ethische toetsingscommissie. Na goedkeuring willen de onderzoekers starten. Echter dit is afhankelijk van het spuitseizoen. Het kan zijn dat gestart wordt met een nulmeting in november/december. In 2025 volgen dan de sproei- en overige metingen.